

SEKSYEN 6

Sektor Awam Disatukan

81 SEKTOR AWAM DISATUKAN

82 KERAJAAN AM

83 KERAJAAN NEGERI

**84 SYARIKAT AWAM BUKAN
KEWANGAN**

85 KESIMPULAN

SEKSYEN 6

Sektor Awam Disatukan

Sektor Awam Disatukan

Sektor awam disatukan (CPS) di Malaysia terdiri daripada unit dalam kerajaan am termasuk Kerajaan Persekutuan, kerajaan negeri, kerajaan tempatan dan Badan Berkanun Persekutuan; serta syarikat awam bukan kewangan (SABK). Kedudukan kewangan CPS menyediakan penilaian menyeluruh terhadap prestasi kewangan yang menggambarkan saiz keseluruhan sektor awam, penilaian impak operasi ke atas prestasi ekonomi dan mengenal pasti faktor risiko fiskal. Data CPS boleh digunakan di peringkat antarabangsa bagi membantu analisis perbandingan dan penanda aras global seperti penarafan kredit dan penilaian oleh pertubuhan antarabangsa. Bagi menggambarkan keseluruhan kedudukan kewangan sebagai sebuah entiti disatukan, semua transaksi antara setiap unit sektor awam diasingkan selaras dengan rangka kerja CPS.

Kedudukan kewangan CPS dijangka mencatat lebihan semasa yang lebih rendah sebanyak RM51.3 bilion pada 2023 iaitu penurunan sebanyak 14.4% berbanding RM60 bilion pada tahun sebelumnya. Penurunan ini dipengaruhi oleh lebihan semasa SABK yang lebih kecil berikutan peningkatan perbelanjaan mengurus (OE) terutamanya bagi menggalakkan aktiviti pelaburan selain terus menyokong kemajuan teknologi dan digitalisasi. Perbelanjaan pembangunan (DE) disatukan pula dijangka meningkat sebanyak 36.7% kepada RM203.1 bilion berikutan pelaburan lebih tinggi terutamanya oleh Kerajaan Persekutuan dan SABK. Oleh itu, defisit keseluruhan CPS dijangka meningkat kepada RM151.7 bilion atau 8.2% daripada KDNK pada 2023 selepas mengasingkan semua pindahan, pinjaman bersih dan dividen antara unit.

JADUAL 6.1. Kedudukan Kewangan Sektor Awam Disatukan, 2022 - 2024

	RM JUTA			PERUBAHAN (%)		
	2022	2023 ²	2024 ³	2022	2023 ²	2024 ³
Hasil	267,592	293,126	305,668	12.8	9.5	4.3
Perbelanjaan mengurus	335,373	340,542	340,725	23.1	1.5	0.1
Baki semasa	-67,781	-47,416	-35,057	92.7	-30.0	-26.1
Baki semasa SABK	127,746	98,734	106,529	82.9	-22.7	7.9
Baki semasa sektor awam	59,965	51,318	71,472			
Perbelanjaan pembangunan	148,563	203,065	193,771	18.2	36.7	-4.6
Kerajaan am	74,861	98,323	94,067	12.7	31.3	-4.3
SABK	73,702	104,742	99,704	24.5	42.1	-4.8
Kumpulan Wang COVID-19 ¹	30,979	-	-	-17.9	-	-
Baki keseluruhan	-119,577	-151,747	-122,299			
% daripada KDNK	-6.7	-8.2	-6.2			

¹ Kumpulan wang amanah khusus yang ditubuhkan di bawah Akta Langkah-Langkah Sementara Bagi Pembiayaan Kerajaan (Penyakit Koronavirus 2019 (COVID-19)) 2020 untuk membiayai pakej rangsangan dan pemulihan ekonomi

² Anggaran disemak

³ Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2024

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Kerajaan Am

Kerajaan am melaksanakan fungsi ekonomi utama kerajaan meliputi penyediaan barangan dan perkhidmatan awam, agihan semula pendapatan dan kekayaan serta pembiayaan aktiviti melalui cukai atau pindahan. Oleh itu, penilaian kedudukan kewangan kerajaan am penting bagi mengukur impak operasi kerajaan sebagai satu entiti dalam memastikan kemampuan ekonomi.

Hasil disatukan kerajaan am pada 2023 dijangka meningkat secara marginal sebanyak 0.5% kepada RM357.7 bilion berikutan peningkatan kutipan cukai. Selain itu, OE disatukan juga dianggar meningkat sebanyak 1.6% kepada RM341 bilion terutamanya disebabkan oleh kenaikan bayaran khidmat hutang. Justeru, baki semasa kerajaan am dijangka mencatat lebihan sebanyak RM16.6 bilion. Di samping itu, DE disatukan dijangka meningkat sebanyak 32.2% kepada RM99.6 bilion terutamanya disebabkan oleh peruntukan DE Kerajaan Persekutuan yang

lebih tinggi. Walau bagaimanapun, jumlah perbelanjaan dianggar berkurang secara marginal sebanyak 0.3% kepada RM440.7 bilion pada 2023 selaras dengan penamatan Kumpulan Wang COVID-19 pada akhir 2022. Oleh itu, defisit kerajaan am dijangka mengecil kepada RM83 bilion atau 4.5% daripada KDNK pada 2023 selepas semua pindahan dan pinjaman bersih diasingkan.

Sumber utama pembiayaan defisit kerajaan am adalah pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan dan rizab terkumpul. Artikel 111 dan 112 di bawah Perlembagaan Persekutuan menetapkan bahawa semua kerajaan negeri kecuali Sabah dan Sarawak hanya dibenarkan meminjam daripada atau dengan kelulusan Kerajaan Persekutuan. Walau bagaimanapun, kerajaan tempatan dibenarkan meminjam tertakluk kepada persetujuan kerajaan negeri berkaitan. Badan Berkanun Persekutuan¹ juga layak memperoleh pembiayaan dengan kelulusan Kerajaan Persekutuan. Oleh itu, pendedahan terhadap risiko kredit kerajaan am adalah terkawal pada peringkat Kerajaan Persekutuan.

JADUAL 6.2. Kedudukan Kewangan Kerajaan Am Disatukan, 2022 – 2024

	RM JUTA			PERUBAHAN (%)		
	2022	2023 ²	2024 ³	2022	2023 ²	2024 ³
Hasil	355,890	357,678	364,173	24.8	0.5	1.8
Perbelanjaan mengurus	335,807	341,045	341,241	23.0	1.6	0.1
Baki semasa	20,083	16,633	22,932			
Perbelanjaan pembangunan	75,356	99,606	94,839	10.8	32.2	-4.8
Kumpulan Wang COVID-19 ¹	30,979	-	-	-17.9	-	-
Baki keseluruhan	-86,252	-82,973	-71,907			
% daripada KDNK	-4.8	-4.5	-3.6			

¹ Kumpulan wang amanah khusus yang ditubuhkan di bawah Akta Langkah-Langkah Sementara Bagi Pembiayaan Kerajaan (Penyakit Koronavirus 2019 (COVID-19)) 2020 untuk membiayai pakej rangsangan dan pemulihan ekonomi

² Anggaran disemak

³ Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2024

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

¹ Seksyen 5 Akta Badan Berkanun (Kuasa Meminjam) 1999.

Kerajaan Negeri

Kutipan hasil disatukan kerajaan negeri dianggarkan menguncup sebanyak 8.1% kepada RM32.4 bilion pada 2023 dengan 82.7% atau RM26.8 bilion merupakan hasil janaan negeri manakala bakinya adalah pindahan dan geran oleh Kerajaan Persekutuan. Sebahagian besar hasil janaan negeri terdiri daripada cukai jualan, royalti petroleum, premium tanah dan pendapatan pelaburan. Sarawak, Sabah, Selangor, Terengganu dan Johor menyumbang sebanyak RM22.3 bilion kepada hasil janaan negeri. Sarawak dan Sabah terus menjadi penyumbang tertinggi iaitu 62.3% daripada keseluruhan hasil janaan negeri.

Kutipan cukai langsung dan tidak langsung dijangka berjumlah RM10.6 bilion atau 32.7% daripada hasil disatukan. Cukai langsung dianggarkan mencatat sebanyak 36.8% daripada jumlah cukai atau RM3.9 bilion terutamanya disumbangkan oleh cukai tanah. Cukai tidak langsung yang sebahagian besar terdiri daripada cukai jualan², duti hiburan dan dius pelaburan diunjur sebanyak RM6.7 bilion atau 63.2% daripada hasil cukai. Hanya Sabah dan Sarawak diberikan kuasa untuk mengutip cukai jualan yang diunjur sebanyak RM2.3 bilion dan RM4.2 bilion.

Hasil bukan cukai kerajaan negeri dijangka mencatat sebanyak RM13 bilion atau 40.1% daripada hasil disatukan. Komponen utama hasil bukan cukai adalah royalti petroleum, pendapatan pelaburan dan premium tanah. Geran daripada Kerajaan Persekutuan termasuk pemberian ikut kepala, pemberian bagi OE dan bayaran perkhidmatan dianggarkan menjadi penyumbang terbesar kepada terimaan bukan hasil iaitu sebanyak RM8.8 bilion. Pemberian ikut kepala ditentukan berdasarkan unjuran

kependudukan tahunan manakala pemberian bagi OE adalah termaktub dalam Senarai Bersama Perlembagaan Persekutuan. Di samping itu, bayaran perkhidmatan adalah bagi penglibatan penjawat awam negeri dalam projek pembangunan Persekutuan.

Perbelanjaan disatukan kerajaan negeri yang terdiri daripada OE dan DE dijangka berjumlah RM31.8 bilion. Peruntukan OE diunjur meningkat sebanyak 5% kepada RM18.2 bilion terutamanya disebabkan oleh emolumen, perkhidmatan dan bekalan serta pindahan dan kenaikan bayaran tetap. Peruntukan DE pula dijangka meningkat sebanyak 15.5% kepada RM13.6 bilion bagi membiayai pembinaan dan penyelenggaraan jalan raya di Sabah, Sarawak dan Selangor; pembangunan kawasan luar bandar di Sabah dan Sarawak; serta projek bekalan air di Kedah dan Pahang.

JADUAL 6.3. Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri Disatukan, 2022 – 2023

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)	
	2022	2023 ¹	2022	2023 ¹
Hasil	35,218	32,370	25.5	-8.1
Perbelanjaan mengurus	17,296	18,160	-0.8	5.0
Baki semasa	17,922	14,210		
Perbelanjaan pembangunan kasar	11,797	13,624	21.9	15.5
Tolak: Terimaan balik pinjaman	396	504	3.8	27.4
Perbelanjaan pembangunan bersih	11,401	13,120	22.7	15.1
Baki keseluruhan	6,521	1,090		
% daripada KDNK	0.4	0.1		

¹ Anggaran
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

² Seperti yang termaktub dalam Jadual Kesepuluh Perlembagaan Persekutuan, Bahagian V, Sumber Tambahan Hasil yang Diserahhkan kepada Negeri Sabah dan Sarawak.

Kerajaan Persekutuan terus menyediakan sokongan kepada kerajaan negeri meskipun berhadapan cabaran fiskal. Justeru, kedudukan kewangan kerajaan negeri disatukan diunjur mencatat lebih semasa sebanyak RM14.2 bilion. Baki keseluruhan kerajaan negeri pula dijangka mencatat lebih sebanyak RM1.1 bilion atau 0.1% daripada KDNK.

Syarikat Awam Bukan Kewangan

Meskipun menghadapi cabaran persekitaran global luar jangka sepanjang tahun, SABK terus berdaya tahan bagi menyokong pertumbuhan. Prestasi SABK terus dipacu oleh beberapa segmen ekonomi seperti tenaga, pengangkutan dan logistik serta perkhidmatan teknologi maklumat dan komunikasi. Oleh yang demikian, hasil SABK diunjur sebanyak RM521.8 bilion atau 28.2% daripada KDNK pada 2023. Hasil daripada subsektor minyak dan gas dijangka berkurang sedikit disebabkan oleh turun naik harga komoditi global dan kadar pertukaran mata wang.

Jumlah perbelanjaan SABK dijangka meningkat dengan ketara kepada RM590.6 bilion pada 2023 atau 31.9% daripada KDNK dengan perbelanjaan semasa mencatat RM485.8 bilion manakala perbelanjaan modal sebanyak RM104.7 bilion. Peningkatan perbelanjaan ini sejajar dengan pemulihan aktiviti ekonomi dan perbelanjaan modal yang besar selaras dengan penyusunan semula strategi perniagaan SABK melalui digitalisasi. Oleh itu, pelaburan modal SABK tertumpu terutamanya kepada usaha sama penerokaan berkaitan bukan hidrokarbon dan loji pemprosesan gas asli cecair; peralihan tenaga dan infrastruktur grid kuasa; infrastruktur rel; serta infrastruktur teknologi dan perkhidmatan telekomunikasi. Di samping itu, usaha Kerajaan untuk mempromosikan Malaysia sebagai destinasi pelaburan yang menarik selari dengan dasar sedia ada seperti Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara,

Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 dan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas yang berpandukan kerangka Ekonomi MADANI dijangka dapat mengukuhkan semula aktiviti pelaburan SABK dalam jangka masa sederhana dan panjang.

Selaras dengan peralihan kepada ekonomi rendah karbon oleh kebanyakan negara, terdapat permintaan lebih tinggi untuk sumber tenaga alternatif seperti tenaga boleh baharu yang boleh dimanfaatkan bagi memacu potensi perniagaan SABK. Sehubungan itu, SABK perlu memperkukuh usaha bagi memastikan pelaburan modal sejajar dengan komitmen ke arah ekonomi rendah karbon melalui pengurangan pelepasan gas rumah hijau dan meningkatkan pelaburan dalam perniagaan berkaitan sektor hijau seterusnya mempercepat kemajuan ke arah mencapai pelepasan karbon sifar bersih. Komitmen tersebut termasuk pembangunan penangkapan karbon, penggunaan dan penyimpanan untuk penyimpanan karbon yang selamat bagi menampung pelepasan domestik dan serantau; projek hibrid hidro-solar dan penambahbaikan loji jana kuasa arang batu untuk mengekang dan meminimumkan impak ke atas alam sekitar; serta pelaksanaan persekitaran kerja yang lebih fleksibel, hibrid dan kondusif.

JADUAL 6.4. Kedudukan Kewangan Syarikat Awam Bukan Kewangan Disatukan, 2022 – 2023

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)	
	2022	2023 ^{1,2}	2022	2023 ^{1,2}
Hasil	533,492	521,794	41.2	-2.2
Perbelanjaan semasa	493,078	485,826	39.3	-1.5
Baki semasa	40,414	35,968		
Perbelanjaan modal	73,702	104,742	24.5	42.1
Baki keseluruhan	-33,288	-68,774		
% daripada KDNK	-1.9	-3.7		

¹ Merujuk kepada 31 SABK utama

² Anggaran

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

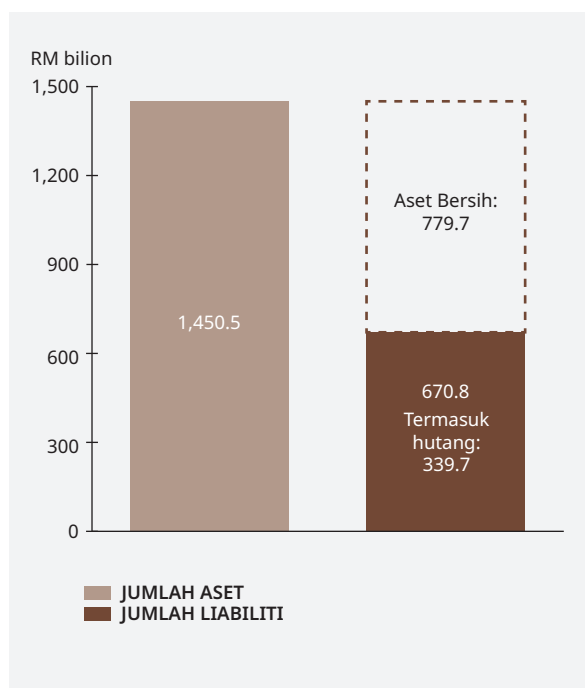
Usaha tersebut menggambarkan peralihan daripada perniagaan yang hanya bermotifkan keuntungan kepada matlamat yang lebih komprehensif dengan mengambil kira elemen alam sekitar, sosial dan tadbir urus serta Agenda Pembangunan Mampan 2030. Di samping memastikan kesinambungan projek fizikal, sebahagian besar daripada pelaburan modal juga diperuntukkan untuk memperkukuh langkah keselamatan siber dan memudah cara inisiatif transformasi digital.

Kedudukan kewangan disatukan SABK dijangka mencatat lebih semasa sebanyak RM36 bilion pada 2023. Walau bagaimanapun, defisit keseluruhan dijangka meningkat kepada RM68.8 bilion atau 3.7% daripada KDNK susulan perbelanjaan modal yang besar untuk pengembangan perniagaan dan pelaburan. Namun, SABK yang mempunyai nilai aset bersih berjumlah RM779.7 bilion mampu membiayai defisit melalui pendapatan terkumpul dan pinjaman yang disokong oleh aset berkualiti tinggi dan prospek pendapatan yang kukuh.

Kesimpulan

Secara keseluruhan, CPS menunjukkan peningkatan DE yang ketara pada 2023 berbanding pertumbuhan hasil. Peningkatan hasil mencerminkan trend ekonomi yang positif manakala jumlah DE yang tinggi dapat meningkatkan pelaburan awam bagi mengekalkan trajektori pertumbuhan ekonomi. Selain itu, gabungan dasar yang tepat dan kejayaan pembaharuan struktural penting bagi memastikan keberkesanan pelaksanaan setiap program dan projek demi mengangkat Malaysia menjadi negara yang progresif dan gemilang berdasarkan kerangka Ekonomi MADANI.

RAJAH 6.1. Aset dan Liabiliti SABK¹

¹ Akhir 2022
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

